



Referanser: MKR/AU 13/23

Arkivsak: 22/03448-2

Saksdokumenter:

Oversikt søsterkirkesamarbeid – bispedømmer 2023

Samarbeid med søsterkirker

Sammendrag

Den norske kirke har en rekke vennskapsavtaler med ulike søsterkirker, på nasjonalt nivå, på bispedømmenivå og med enkeltmenigheter. Det er store variasjoner i forståelsen av hva det betyr å ha en slik avtale, og hva som ligger i de ulike avtalene. Denne saken gir en oversikt over formelle avtaler om samarbeid med søsterkirker og løfter noen av problemstillingene som reises i forbindelse med slike avtaler.

Forslag til vedtak

1. Mellomkirkelig råd mener at Kirkerådets reisepolicy ikke må praktiseres slik at den blir til hinder for relasjonsbygging mellom Den norske kirke og søsterkirker. Behovet for direkte møter i vennskaps- og søsterkirkesamarbeid må ses i sammenheng med miljøhensyn. Der hvor det er praktisk mulig, bør en i økende grad benytte digitale kanaler.
2. MKR ber sekretariatet jevnlig oppdatere bispedømmer og menigheter om de nasjonale avtalene/søsterkirkene.
3. MKR ser at vennskapsrelasjoner mellom menigheter kan være berikende, men er tilbakeholden med å oppfordre menighetene til å inngå avtaler med vennskapsmenigheter.
4. MKR oppfordrer menighetene til å inngå misjonsavtaler gjennom Samarbeid menighet og misjon. Menigheter som ønsker å besøke prosjektene de støtter, oppfordres til å benytte turer i regi av SMM-organisasjonene.

Saksorientering

Bakgrunn

Vi har nylig fornyet de nasjonale avtalene med våre søsterkirker i Det sørlige Afrika (ELCSA) og Brasil (IELCB). Vi har også undertegnet en oppdatert COCOP-avtale med Den lutherske kirke i Jordan og Det hellige land (ELCJHL). Vi har deltatt på partnermøte og/eller generalforsamlinger i alle disse tre kirkene i 2022.

Tanken har vært at disse overordnede og langsiktige avtalene skulle konkretiseres i handlingsplaner. Det har vist seg vanskelig å utvikle/følge opp slike. Det har fungert best i forhold til IELCB og ELCJHL gjennom at Den norske kirke har gitt økonomisk støtte til enkelte programmer i kirkene, men intensjonen om at dette skulle være *samarbeidsprosjekter*, har vel egentlig ikke vært fulgt godt nok opp.

Det har også vært en intensjon at bispedømmenes søsterkirkesamarbeid skulle bygge opp om de nasjonale avtalene. Dette fungerer i forhold til Borg og Nidaros sitt samarbeid med ELCJHL. Vi har kontakt med flere lokale menigheter som har vennsksavtaler med menigheter i ELCJHL, og vi har fått til at ofringer og støtte fra de norske menighetene til vennsksmenighetene koordineres og overføres fra Mellomkirkelig råd/Kirkerådet. Det har vært noe kontakt med Oslo i samarbeidet med Sør-Afrika.

For de andre bispedømmene er det litt tilfeldig hvilke kirker de samarbeider med. Som det framgår av vedlagte oversikt, har flere bispedømmer samarbeid med de samme søsterkirkene, men dette er trolig lite koordinert. MKR har påtatt seg å ha oppdaterte oversikter over samarbeid på bispedømmenivå. Vi vet ikke så mye om hva som ligger i de ulike vennsksavtalene, hvordan dette følges opp i praksis, og i hvilken grad økonomiske transaksjoner er en del av avtalene.

På menighetsnivå oppfordrer vi menighetene til å inngå misjonsavtale med Samarbeid menighet og misjon (SMM). Vi har begrenset kjennskap til hvor utbredt det er med vennsksavtaler på menighetsnivå, og hva som eventuelt ligger i slike avtaler.

Mange søsterkirker har svært mange ulike vennsksavtaler med ulike kirker og på flere nivå. Det kan være ressurskrevende for søsterkirkene å følge opp alle de ulike avtalene. Ofte kan vennsksavtaler springe ut av personlige relasjoner, og det kan bli en kilde til konflikt når noen menigheter eller enkeltpersoner mottar økonomisk støtte, mens andre menigheter eller enkeltpersoner ikke gjør det. Slike økonomiske transaksjoner kan ofte være uforutsigbare og kan vanskelig inngå i økonomisk planlegging.

Besøk til hverandres kirker er ofte en del av avtalene. I kirker i land med utbredt fattigdom er det umusikalsk å arrangere gruppereiser som koster mange ganger mer enn den relativt marginale økonomiske støtten som noen ganger ligger i en avtale eller lokale lønninger. Slike reiser er også problematiske i et klimaperspektiv, særlig om det er flyreiser til kirker på andre kontinenter. Samtidig vet vi at besøk i en søsterkirke er suverent i forhold til å bygge forståelse og fellesskap, og at møter med menneskers hverdag og livsvilkår i andre deler av verden ofte gir grunnlag for et livslangt misjonalt, diakonalt og økumenisk globalt engasjement.

Spørsmål til diskusjon:

- Bør MKR oppfordre bispedømmene til å inngå avtaler med kirkene vi har en nasjonal samarbeidsavtale med?
- Kan MKR bidra til å lette søsterkirkenes arbeid med oppfølging av ulike vennskapsavtaler på bispedømmenivå, og i så fall hvordan?
- Hvordan kan økonomisk støtte styrke eller ødelegge en vennskapsrelasjon?
- Er det ønskelig at MKR koordinerer avtaler på bispedømmenivå?

Økonomiske/administrative konsekvenser

Foreløpig ingen umiddelbart nye konsekvenser.